

Heilige Familie

Lc. 2, 41-52

Mensen, broeders en zusters in Christus, hebben de natuurlijke neiging om vast te willen houden wat ze bezitten. En dat geldt niet alleen voor materieel bezit, maar misschien nog wel sterker voor geestelijke goederen, zoals een godsdienst of levensbeschouwing. Want vastigheid geeft zekerheid en daarmee een gevoel van veiligheid. En van rust.

Maar in de werkelijkheid is het zo, dat er niets definitief vastligt. Omstandigheden veranderen, waardoor zelfs de meest vanzelfsprekend lijkende zaken op losse schroeven komen te staan. En diep in ons hart weten we best dat we alles uiteindelijk toch weer uit handen moeten geven. Om de simpele reden dat ons leven eindig is.

De neiging om vast te willen houden kan zich heel in het bijzonder voordoen bij ouders ten aanzien van hun kinderen. Sommige ouders blijven zich, soms zelfs op hinderlijke wijze, met hun kinderen bemoeien lang nadat ze volwassen zijn en getrouwd zijn. Ze willen of kunnen niet inzien dat hun kinderen hun eigen weg moeten gaan om überhaupt volwassen te kunnen worden. De meeste ouders zien dat gelukkig wel in, maar ook zij zien hun kinderen toch het liefste die weg opgaan die ze zelf min of meer voor ogen hadden. En als kinderen dan een totaal andere weg opslaan, hebben veel ouders daar moeite mee en kost het hun tijd om daarmee in het reine te komen.

Maria en Jozef vormen op die regel geen uitzondering.

In het evangelie van vandaag gaan ze met Jezus naar Jeruzalem om daar het Paasfeest te vieren. Dat deden ze trouwens elk jaar, zoals het een goed joods gezin betaamde. En na afloop gingen ze gedrieën weer rustig naar huis. Dit jaar echter gaat het anders. Lucas vermeldt uitdrukkelijk dat Jezus 12 jaar is geworden. Dat betekent dat Hij op de vooravond staat van zijn volwassenwording voor de Wet. Zijn Bar Mitswa: Zoon van de geboden. Zijn ouders weten wel wat dat betekent, maar dat wil niet zeggen dat ze het gewoon vinden dat hij zomaar drie dagen zoek is. Ze gaan hem dus zoeken. Ze zijn ongerust. Wat zou er toch aan de hand zijn? De ongerustheid van de ouders is heel normaal. Een jongen van twaalf jaar, ook al is hij dan bijna volwassen volgens de joodse wet, laat je zomaar niet alleen. Hun ongerustheid is ook terecht, want Jezus zal inderdaad een weg gaan die ze op zijn minst niet hebben voorzien, en waarschijnlijk ook niet hebben gewenst.

Wat doet Jezus intussen terwijl zijn ouders Hem zoeken?

Hij zit temidden van de leraren en luistert naar hen. Hij die zelf Rabbi, Meester, Leraar genoemd zal worden, luistert naar zijn leraren. Dit is niet zomaar een losse opmerking van Lucas tussendoor. Nee, dit is fundamenteel. Want alle

wijsheid, ook die van de Verlosser zelf, begint met luisteren naar wat anderen te zeggen hebben. En Jezus stelt vragen. Hij wil leren. Hij weet dat Hij alles nog niet weet. Hij weet, als Zoon van de Wet, dat Hij nog een weg te gaan heeft. En, ten derde, Hij geeft antwoorden. Antwoorden die zijn leraren verbazen vanwege zijn groot inzicht.

Dit inzicht is er nog niet bij Jezus' ouders. Zijn moeder zegt zelfs: "Waarom hebt ge ons dit aangedaan? Denk toch met wat een pijn je vader en ik naar je hebben gezocht". Het valt hun niet kwalijk te nemen. Alle ouders zouden zo hebben gereageerd. Alleen is hier nog iets anders aan de hand. Maria en Jozef hebben drie dagen met pijn naar Jezus gezocht. Drie dagen pijn. Het kan natuurlijk niet anders dan dat Lucas hier preludeert op de drie dagen tussen de kruisiging en de verrijzenis van Jezus. Want dat is Jezus' uiteindelijke bestemming. En ook de woorden van Jezus zelf "Wisten jullie niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn" geven uitdrukking aan die bestemming. Zijn ouders kunnen dat nog niet begrijpen. En dat hoeft ook niet. Ze zullen het later begrijpen en, met hoeveel pijn ook, aanvaarden.

En dan herneemt het verhaal weer zijn gewone loop. Jezus gaat met zijn ouders mee en is onderdanig aan hen. Dat wil zeggen: hij onderhoudt gewoon het gebod "Eer uw vader en uw moeder". En daarmee eert Hij tegelijkertijd zijn Vader in de hemel. Het gezin, de Heilige Familie, is verenigd. De moeder bewaart alles in haar hart. Ze weet nu dat ze Jezus eens zal moeten loslaten, al weet ze nog niet hoe. Zo weten ook wij dat we al wat ons dierbaar is, eens zullen moeten loslaten, al weten we nog niet hoe. Maar dit weten en dit aanvaarden, maakt ons uiteindelijk vrij en gelukkig. Het besef dat we alles van God hebben gekregen, er ook van mogen genieten, maar uiteindelijk ook weer aan Hem, onze oorsprong, zullen moeten teruggeven, is de sleutel tot ons geluk. Amen.

Jan van de Laar, pastor